

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

Juni 2023

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

Energinets outsourcing af driften af forsynings- kritisk it-infrastruktur

Opfølgning i sagen om Energinets outsourcing af driften af forsyningskritisk it-infrastruktur (beretning nr. 14/2021)

2. juni 2023

RN 710/23

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om Energinets outsourcing af driften af forsyningskritisk it-infrastruktur, som blev indledt med en beretning i april 2022. Vi har tidligere behandlet sagen i notater til Statsrevisorerne af 28. juni 2022 og 3. januar 2023.

2. Beretningen handlede om, hvorvidt Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet og Energinet havde håndteret outsourcingen af driften af den forsyningskritiske it-infrastruktur ansvarligt.

Konklusion

Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Klima-, Energi og Forsyningsministeriet følger Energinets implementering af handlingsplanen til forbedring af Energinets it-sikkerhed. Rigsrevisionen kan konstatere, at Energinet har implementeret de tiltag, som ekspertgruppen havde anbefalet skulle løses på kort sigt. Rigsrevisionen finder det desuden tilfredsstillende, at ministeriet har fået uddybet Energinets orienteringspligt i et styringsdokument.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets opfølgning på, at Energinet implementerer de resterende anbefalinger til forbedring af Energinets it-sikkerhed.

I. Baggrund

3. Rigsrevisionen afgav i april 2022 en beretning om Energinets outsourcing af driften af forsyningskritisk it-infrastruktur.

4. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det kritisabelt, at Energinet ikke i tide havde orienteret Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet om outsourcingen, selv om Energinet ifølge loven er forpligtet til at orientere om væsentlige forhold i Energinets virksomhed.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Statsrevisorerne fandt, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets og Energinets håndtering af outsourcingen af den forsyningskritiske it-infrastruktur samlet set ikke havde været ansvarlig. Ministeriet havde hverken sikret grundlaget for eller gennemført et tilstrækkeligt tilsyn med Energinets forsyningskritiske it-forhold.

Statsrevisorerne kritiserede, at Energinets manglende håndtering af sikkerhedsrisici før og under outsourcingforløbet havde ført til en unødigt risiko for kompromittering af forsynings sikkerheden, da man i 2020 outsourcede driften af den forsyningskritiske it-infrastruktur. Energinet havde således ikke risikovurderet outsourcingen i forhold til, om den sikrede tilstrækkelig offentlig kontrol.

5. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Et opfølgningsskema afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

Opfølgningsskema	Status
1. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets arbejde med at præcisere rammerne for Energinets orienteringspligt i ministeriets retningslinjer for ejerskabsvaretagelse af og kommunikation med Energinet.	Behandles i dette notat.
2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets opfølgning på ekspertgruppens redegørelse om sikkerheden i Energinet.	Behandles i dette notat.
3. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets arbejde med at sikre en klar opdeling af tilsynsopgaver.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 3. januar 2023.

6. Vi redegør i dette notat for resultaterne af opfølgningen på de punkter, der ikke tidligere er afsluttet.

Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

7. Bilag 1 viser Folketingets behandling af beretningen.

II. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets initiativer

8. Vi gennemgår i det følgende Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets initiativer i forhold til de udestående opfølgningsskemaer. Dette sker med henblik på at vurdere, om ministeriets initiativer adresserer den kritik, der fremgår af Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning. Gennemgangen er baseret på en dokumentgennemgang og brevudveksling med ministeriet samt deltagelse i fællesmøder med ministeriet, Energinet og ekspertgruppen.

Energinets orienteringspligt og rammerne herfor

9. Statsrevisorerne bemærkede, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet ikke havde haft mulighed for at vurdere Energinets outsourcingprojekt, inden udbudsprocessen blev igangsat, da Energinet ikke orienterede rettidigt.

Statsrevisorerne bemærkede også, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet ikke i ejerskabsdokumenter, koncerninstruks e.l. havde gjort det tydeligt, hvornår og om hvilke større ændringer af forhold vedrørende forsyningssikkerhed Energinet skulle orientere ministeriet.

10. Klima-, energi- og forsyningsministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet ville præcisere ejerskabsdokumenterne for at sikre, at Energinets oplysningspligt entydigt afspejlede lovgivningen. Ministeriet vil i ejerskabsdokumenterne præcisere Energinets orienteringspligt ved både løbende skriftlige orienteringer og på tilsynsmøder.

11. Det fremgik af Rigsrevisionens notat til Statsrevisorerne af 3. januar 2023, at der udestod en uddybning af orienteringspligten i styringsdokumentet ”Retningslinjer for ejerskabsvaretagelsen af Energinet og kommunikationen mellem Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet og Energinet”.

12. Rigsrevisionens opfølgning viser, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har uddybet orienteringspligten i styringsdokumentet.

13. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har uddybet Energinets orienteringspligt i ministeriets retningslinjer for ejerskabsvaretagelse af og kommunikation med Energinet. På den baggrund vurderer Rigsrevisionen, at denne del af sagen kan afsluttes.

Sikring af it-sikkerheden

14. Statsrevisorerne bemærkede, at Energinets egen risikovurdering af it-sikkerheden i forbindelse med outsourcingen havde vist, at Energinet i lange perioder ikke havde levet op til gældende it-sikkerhedskrav. Hertil kom, at Rigsrevisionen flere gange havde peget på endog alvorlige sikkerhedsproblemer.

15. Det fremgik også af beretningen, at Energinet ikke havde risikovurderet outsourcingen i forhold til, om outsourcingen sikrede tilstrækkelig offentlig kontrol med forsyningskritisk it-infrastruktur.

16. Klima-, energi- og forsyningsministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet havde sammensat en ekspertgruppe med deltagelse af Energistyrelsen og Center for Cybersikkerhed. Ekspertgruppen var ved ministerens redegørelse i gang med at lægge en plan for, hvordan der bedst muligt kunne sikres effektiv fremdrift i opfølgningen på og udbedringen af den kritik, som Rigsrevisionen havde rejst af Energinets it-sikkerhed.

17. Det fremgik af Rigsrevisionens notat til Statsrevisorerne af 3. januar 2023, at ekspertgruppen fik til opgave at undersøge de områder, hvor Rigsrevisionen havde identificeret sikkerhedsbrister, at rådgive og vejlede Energinet om, hvordan Energinet kunne håndtere sikkerhedsbristerne, og at udarbejde en samlet redegørelse om sikkerhedsniveauet i Energinet.

Det fremgik videre af notatet, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet i november 2022 modtog ekspertgruppens redegørelse om sikkerheden i Energinet. Det fremgik af redegørelsen, at det var ekspertgruppens samlede vurdering, at sikkerhedsniveauet i Energinet i forhold til Rigsrevisionens observationer overordnet set ikke var tilfredsstillende. Ekspertgruppen bekræftede dermed Rigsrevisionens fund. Ekspertgruppen havde som en del af redegørelsen udformet en række anbefalinger til Energinet, der vedrørte tiltag, som Energinet burde igangsætte med henblik på hurtigst muligt at få højnet sikkerheden til et acceptabelt niveau. Efter anmodning fra ministeriet udarbejdede Energinet en handlingsplan med milepæle for implementering af konkrete tiltag.

Det fremgik endvidere af Rigsrevisionens notat, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet havde modtaget og været i dialog med Energinet om handlingsplanen, og at Energinet inden udgangen af 2022 skulle sende et statusnotat til ministeriet, som redegjorde for Energinets håndtering af tiltag på kort sigt. Herudover oplyste ministeriet, at ekspertgruppen ultimo januar 2023 ville besøge Energinet med henblik på at efterse og revidere implementeringen af disse tiltag. Desuden ville ekspertgruppen igen besøge Energinet medio 2023 med henblik på at få en status på implementering af øvrige tiltag i handlingsplanen.

18. Rigsrevisionens opfølgning viser, at ekspertgruppen har besøgt Energinet i januar, april og maj 2023, hvor ekspertgruppen har forholdt sig til implementeringen af de tiltag, som skal løses på kort sigt. Energinet har udarbejdet et statusnotat til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, som redegør for håndteringen af ekspertgruppens anbefalinger. Det fremgår af statusnotatet, at implementeringen af anbefalingerne følger tidsplanen. Det fremgår ligeledes af en status fra ekspertgruppen, at Energinet har implementeret de anbefalinger, som ekspertgruppen havde anbefalet skulle løses på kort sigt. For ét af tiltagene, der skulle løses på kort sigt, har ekspertgruppen anført, at der er et yderligere forbedringspotentiale. Ekspertgruppen vil følge op på dette i efteråret 2023. De resterende anbefalinger forventer Energinet at kunne implementere ultimo 2023.

19. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Klima-, Energi- og Forskningsministeriet følger Energinets implementering af handlingsplanen til forbedring af Energinets it-sikkerhed, og at Energinet har implementeret de tiltag, som ekspertgruppen havde anbefalet skulle løses på kort sigt. Rigsrevisionen vil fortsat følge Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets opfølgning på, at Energinet implementerer de resterende anbefalinger til forbedring af Energinets it-sikkerhed.

Bilag 1. Folketingets behandling af beretningen

Beretning (nr.), dato for Statsrevisorernes mødebehandling og ministerredegørelse(r)	Behandlet i udvalg	Teknisk gennemgang ved Statsrevisorerne og Rigsrevisionen	Udvalgs-spørgsmål (nr.)	Indkaldt til samråd	Statsrevisorerne har holdt møde med ministeren	§ 20-spørgsmål
Energinets outsourcing af driften af forsyningskritisk it-infrastruktur (nr. 14/2021) 25-04-2022 Ministerredegørelse: Klima-, energi- og forsyningsministeren: 02-06-2022 Udtalelse fra Energinets bestyrelse: 24-05-2022	Finansudvalget: 28-04-2022 Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget 22-06-2022	Finansudvalget 09-06-2022	Klima-, energi- og forsyningsministeren: 30-08-2022 (460)	Finansudvalget (lukket samråd): 30-08-2022		